

Hallå, det här är nyhetspådden Dagens Eko. Nu börjar vi.
Naila, du är precis hemkommen från Afghanistan.
Vad har ätsat sig fast i dig?
Jag ser alla dessa gator där det bara är män och väldigt få kvinnor.
Och så tänker jag på alla de här kroppsvisstationerna som jag var tvungna att genomgå.
Det här är Dagens Eko med Robin Olin.
Idag, inifrån Afghanistan, så styr talibanerna.
Kabul är inte nu i en eminent threat-environment.
Det är den 13 augusti 2021.
John Kirby, presssekreterare för USAs Försvarsdepartement Pentagon, försöker ge lugnande besked.
Man kan se att de försöker isolera Kabul.
Talibanerna vill isolera Kabul, men stan är inte direkt hotad, hävdar han.
Afghans är trångade till Kabuls airport.
De är bäst för att få på plänser och lägga landet på vilket kast.
Dan Efter tar talibanerna över Afghanistanens näst största stad.
Jag gjorde inte, utan någon annan, att se en slags slag i 11 dagar.
Talibanerna är ute i full forse.
De tog över på presidentens palis.
De tog Kabuls version av Oval Office.
Två dagar senare tågar de in i Kabul.
De tar kontroll över huvudstan. De möts knappt av nåt motstånd.
Bildersprids av ursäggiga talibaner med automatvapen sitter vid den före presidenten skrivbord.
En ny era av talibansstyrelse i Afghanistan tar sin början.
Gäste Naila Salim sydar sig en kurspondent.
Men Naila, hur gör man som journalist om man vill besöka Afghanistan nu?
Ringar du en taliban och frågar om lov?
Nej, nästan så.
Man skriver ett brev och skickar in lite olika dokument till en kommité.
Det gjorde ett antal gånger och fick att du inte är välkommen.
Men när man välkom in är det inte klart för det.
När man välkommer dit måste man göra det som kallas för måfa.
Utrikesdepartementet.
Ingenom alla grindar och checkpoints kommer man till kontoret.
Det skriver ett dokument.
Sen kan man få veta om man sitter och vill vara primisen-
-"för att man skulle åka dit. Det stryker vi för att inte göra."
Man får inte gå in och prata med när som säger nej själv.
Man får ta pappersögen en gång till och gå in till talibanen.
Men Naila, du har besökt Afghanistan flera gånger efter att talibanen har tagit över.
Vi tar det från början.
Jag landade på flygplatsen och var här kommer det hända den här gången.
När jag får träffa honom är man i pass kön.

Det var bara choff, choff, choff.

Det är de gamla kontorlantorna som är tillbaka och jobba.

Det är inte talibanerna som står där?

Nej, det finns talibaner med gevär.

De är där för att upprätthålla nån ordning och se till att saker fungerar.

Som nån slags alltid närvarande polis.

Vi har precis kommit igenom hela säkert att ta pappersögen på flygplatsen.

Den här gången gick det snabbare och sen fylla ytterligare pappers och så ut till bilen.

Jag har infört att ni gick att man skatt lite kort, så man måste ha med så många passbilder.

Man får lika en uppgift en gång till och så stämplar de ett papperskort.

Då klistrar man sig till en bild på den.

Den ska du lämna in när du ökar ut, annars kommer du inte lämna sig.

Det låter som att talibanerna tycker om byråkrativ.

Ja, jag skulle nog vilja säga att det är väldigt byråkratiskt.

Han är inte lika med dag.

Han är inte lika med dag.

Han är inte lika med dag.

Man måste titta på precis allting.

Du ska göra det här jobbet, du har redan gjort det, men du måste till tre departement och få tillstånd att göra det.

Det är mycket sitta och vänta.

Och det ska gå ut och in pappar framåt.

Jag kan gå tillbaka nu. Jag tror så.

Ja, ja. Jag är bra.

När du rör dig sen är du i huvudstånd Kabul.

Syns talibanerna, där märker man att det är de som bestämmer nu.

Oja, de är ju överallt. Det är de här fotsoldaterna som de kallas för.

De står i alla vägkostningar, jämt i trafikpolisen.

Den gamla trafikpolisen är ju tillbaka i fullkraft och har varit ett bra tag.

De jobbar sida vid sida.

Men det finns mer militärer checkpoints överallt.

Där står de tungt beväpnade överallt och säger till att det flyter på något vis.

Ändå är det definitionen av att flyta då.

Jag tänker att många har en bild i huvudet från när man sett talibaner.

Skäggiga med vapen sitter på flaket på en pick-up och kör runt.

Kanske mer på landsbygden i Afghanistan, i krig.

Hur ser de ut nu när du möter dem här i huvudstånd?

De ser ut en del. Det är fortfarande pick-ups.

Många har med verkligheten att de kvarlämnade uniformarna.

Det är mycket sandfärder, kläder och boots och så.

Baklavas. Det som glämnades kvar när amerikanerna lämnade all hast.

De har tagit på sig amerikanska kläder.

Ja, absolut. De är deras egna islamiska miratets märke.

Det är logga.

Så det är amerikansk militärer uniform och så talibanlogga.
Det är de ena, de är långa med skägget och allt.
Men det är färre pick-ups än det varit förut.
Sen har de andra.
De sitter på kontonen och de har blivit lite varma i kläderna.
Skägg har de ju alltid, så klart.
Men det kan vara rätt så ansade skägg och välskrädade kostymor.
Utan på den här kärnbaka misen, så de har långa bilsebiksor och hårtor.
Det kan vara väldigt sykt.
Hur ser ett välansatt taliban-skägg ut?
Ett välansatt taliban-skägg växer inte vilt, utan har en viss struktur och form på oss.
Som ett snyggt hipster. Absolut.
Så det här är en bild av att talibanerna går från slagfältet in i att styra.
I dag har den nya taliban kommit ut i den snyggt.
Och du vet vad? De är precis den samme som den gamla talibanen.
Taliban är bäck och så är det ideologi.
Men vad är det som sker i dag i Afghanistan?
Du sa att de har massa åsikter om vad du ska rapportera om och inte.
Vad är det de vill visa upp när du är där?
De vill visa upp hur duktiga de är på att styra och att försöka generera inkomst till landet.
Att talibanerna är väldigt duktiga på att plocka in skattar har de varit även på den tiden.
Som de inte hade någon formell makt till landet.
Utan de hade till kontroll varit områden som kom deras skattemål på en gång.
Så det där har de ju bara loggat in i det statssystem som finns, ett digitaliserat system.
Där man kan börja säga alla intäkter som rullar in.
Finns det någon aspekt här som är att om en taliban kommer och säger du måste betala skatt och sköta dig-
så gör man det för annars kan det bli farligt.
Ja men självklart, folk är ju livrädda, så är det ju.
Så att de här rädsloaspekterna är ju jätteviktig och stora.
Så att folk betalar för att de är rädda.
Det är liksom ordning och reda talibanerna det här.
Ja, det är den bilden de vill föra fram.
Vill de visa upp mer sånt eller?
Ja, alltså en sak som de då är en ordning och reda driver är ju att man plockar in tiggare.
Kvinnor som sitter och tiggat på gatorna i sina blå burkar har varit en väldigt vanlig syn i Kabul.
De är betydligt färre än förut och samma sak är det när det gäller barnen som tiggat.
De finns inte ute på stan lika mycket längre.
Och det är på samma sätt med missbrukarna.
Afganistan har ett väldigt stort missbruksproblem.
De är inte heller där.
Var tar de vägen?
Ja, men talibanerna samlar upp de här kategorierna med människor.
Och kör iväg dem, säger till dem att ni ska sluta med den i ja.

Eller när det gäller minnsbrukarna så sätts de på institution för tvångsakt vän.
Jag var besökt i ett sätt.
Allt ligger också på en gammal amerikansk militäranläggning.
Man får liksom få lite av bilden av de här stora hangarorna.
Sängar i två rader.
Tunn, tunna, vita skumgummi med rassor som är helt solkiga och smutsiga.
Männen sitter där.
Håll, ög där de är så tunna, så tunna.
Rakade huvuden.
Och där sitter de på någon slags användningskur.
Sen går man längre in i det som mer blir som ett läge.
Och där har du män som springer runt och liksom slår andra män med avklippda trädgårdslanger, pinnar vad du nu är nere.
För att hålla någon slags ordning.
Där är det en helt annan aggressiv stämning.
De här människa har en höll av en mår än 1000 män.
Det är omgängat rätt snabbt på en gång utav människor som vill säga att de är sannolå inte eknäckare.
Och att de har...
Att talibanerna har gjort fel som bara hämtat in dem från gatan och de var på väg till jobbet eller vad det nu är.
Och alla pratar i munna på varandra och det är rätt smått, chaotiskt.
De vill använda dig för att föra ut sin röst.
Ja, det vill de.
Det här är människor som bara samlas in, kastas dit.
De vet inte när de får lämna, om de får lämna hur de får lämna.
De är tagna ifrån vad.
Så på ett sidan ser jag män som håller på att skaka ett sådana gallorstackhet och försöker ta sig ut. Det är bara vad som händer där borta.
Ja, men vi ska flytta några idag och alla vill härifrån och det är sådär stökigt och skrikigt.
Men det här är ändå något talibanerna verkar vara stolt över och vill att du ska se.
Ja, och deras synpunkt...
De här människorna är ju inte längre ute på gatan.
De kan inte bygga upp brott för att finansiera sitt knackmissbruk.
Men den här idén att skapa någon slags fängelseläger för missbrukare verkar utfungera.
Jag är inte expert på användningsvård.
Och jag ställde ju en fråga om det.
Jag har nu sett en jävla resament tillsammans.
Det här kan ju bli potentiellt väldigt voldsamt eller farligt eller jobbigt eller så.
Ja, men de allra värsta är de en och en annanstans.
Okej, så det var inte dem du...
Nej, det var svårt att jag fick i alla fall.
Jag tyckte väl att det ser lite tungt ut för människorna helt enkelt.
De första månaden av talibanstyr syns kvinnor protesterar på gatorna i Afghanistan.

Ett sådant tillfälle är den 11 maj 2022.

Tavana! Tavana! Tavana!

Bara några dagar tidigare har talibanerna kommit med ett dekret att kvinnor som rör sig ute måste täcka hela kroppen och ansiktet.

Andra protester handlar om att flickor skolgång begränsas och kvinnor utesluts från universitet och många yrken.

De är ledare i världen.

Fortsättning av kvinnorna och kvinnorna på grunden.

De är resilierna, de är inte kvinnor, de är varenda.

Daniela, ser du några kvinnor som protesterar på gatorna nu?

Nej, det gör jag inte.

Nu för tiden är det protester som äger rum, du vet, i tio minuter i en stadsdel och sen när de över och sen så lägger man ut på Twitter att man har gjort det.

Och det beror ju på att de mötte på året som var sånt.

Från talibaner, och att det är helt enkelt inte lagligt att genomföra demonstrationen på det sättet.

Om du skulle lista, vad har det betytt för kvinnorna i Afghanistan sen talibanerna tog makten?

Att tjejer som skulle börja sjunde klasse inte längre för att lava gått i skolan.

Universiteten för kvinnor är stängda, de får inte lava gå och besöka en park.

De får inte gå till ett gym.

Om de tidigare har haft ett arbete på en frivillig organisation och de är många afghanistan så får de inte längla att gå dit.

FN-kvinnor kan inte heller gå till jobbet för att arbeta hemifrån.

De ska tecka hela kroppen bära en viss slags klädsel så att säga.

Sen på en praktisk nivå så är det problem, som är det största problemet som jag uppfattar att afghanska kvinnor är det som kallas för marrantvånget.

Det innebär att man som kvinna inte får resa längre och sträcka utan att ta med sig en manlig släkting.

Så då kan kvinnor inte flyga utomlands för deltagare konferenser.

Kvinnor blir stoppade på gatan och är på väg till jobbet för är det här din marschamm och hur långt har du egentligen färdat sig?

Svårt för kvinnor på landsbygden som kanske har längre än de här tillåtna kilometerna.

Ja, och jag menar, i grunden är det ju att du är liväggen på något sätt.

Du är en egendom till en man.

Och grejen är ju den att i afghanistan så finns det otroligt många familjer som saknar.

En man, för att han är död.

Eller så bara skadad, så att han inte kan följa med det.

I början, när jag började min första resa till Afghanistan efter att Taliban hade tagit över då tyckte jag att jag så många kvinnor, männen, var ute och gå.

Kledda på ett sätt som rätt tydligt utmanar det som Talibanregimen anser vara en korrekt klädsel. Vad kan det vara?

Det var ju sjuhögaste stilettklackar, kappor som är öppna, snygga blusar, klänningar, grejer under till.

Jättemycket smink och en slöja som, eller huvudduk, som håller på att trilla av.

Det gillar inte Taliban?

Nej, men i storstäder som Kabul så finns det ju fortfarande kvinnor som klär sig sådär. Man hittar dem på kaféer och restauranger, där sitter tjejer i grupp. Som vilka andra unga kvinnor som häst, de är jättepiffade. Och har kul, finissar, fyra födelsedagar, bablar, bablar, bablar. Och sen när de är klara, då drar de på sina olika tygskjok helt enkelt. Då är det helt ogenkännbart. För att gå ut på gatan? Ja, och ut på gatan hoppar in i en bil och inte blir stoppade på vägen hemma. Och det finns fortfarande kvinnor som har sig, de är inte helt borta. Men de är så mycket färre. Men när det gäller kvinnornas situation i Talibanernas Afghanistan, vad får du se som just störst intryck på dig? Då måste vi lämna Kabul och ut på landsbygden. Jag hamnade på ett läge för internflyktingar. Lähus och murar överallt, man kan inte se in i husen. Och där begår familjer och barn som springer runt i dammet. Och där kommer kontakt med en massa pappor som är så fattiga att de har sett sig tvungna att sälja sina döttrar. Den ena flickan hon är tio år. Men det här är alltså barn vi pratar om. Hon är hennes man, hon har blivit bort tyst med vilkomna att hämta henne för att han vill helt enkelt ligga med henne och göra hennes i sin hoster. Och de märker ju att jag blir lite upprörd för att uttrycka det. Milt och så är det med, ja men du, han är vår elste, han är vår byelste. Han har varit tvungen att göra det här, hon tror att vi andra har det. Det säger nog ingenting om byelsten är tvungen att göra så här. Vi har alla sålt våra barn. För om vi inte säljer våra barn, då får vi inte in pengar och då dör vi alla, då svälter vi alla. Så de säger att de vill egentligen inte sälja döttrarna? Nej, nej, nej. Sjöna att de inte har någon val. Ja absolut. Vi har ställt ju frågan, men det här är ditt barn liksom. Har du inte haft några drömmar, några tankar om för vad hon ska bli i livet? Hon bara, jo men det är klart att jag har haft, säger han då. Har William Masser för henne? Men så kom ju torkan och alla gjorde och gjorde och gjorde. Vi har ingenting, jag sitter bara i skulda. Fick du träffa henne den här, unga flickan? De spans runt tjejerna och drogs fram till, liksom, och såg jätte skärd ut och obekvämma, så de fick sprida liksom i väg. Det var i slutet inte lägga oss, det kändes inte rätt. Hur såg hon ut? Hon var sminkad. En liten tjej.

[Transcript] Dagens Eko / Nya mardrömlivet - inifrån talibanernas Afghanistan

En klänning och slöjan på sniskan till OVT.

Och så någon sånna sånna riktigt grejell ögonskugg i färg.

Du, Naila, det låter ju som att det här varit på många sätt en tung resa.

Och att du har fått glimtar av livet i Talibanernas Afghanistan.

Men också tydligt sett gränserna för vad du får se och rapportera om för det Talibanerna som bestämmer.

Ja, så är det.

Om du skulle ha möjlighet att åka tillbaka och följa fria retyglar, vad skulle du verkligen vilja undersöka och berätta om?

Jag skulle vilja resa runt lite friare.

Och det här att man måste ha tidstånd till allt man ska göra.

Ibland har man nån som hänger med igen och lyssnar lite av vaxen.

Att bara kunna prata med människor för att säga hur rädda är dem på riktigt?

När Talibanerna inte står och lyssnar.

Vad säger de då?

Tack, Naila.

Och det var allt från Dagens Eko. Vi hörs igen imorgon.

Programledare var Robin Olin, gäst Naila Salim,

producerad Jordiaka Tja Magnusson och Ludvig Jansson.

Mela oss gärna på Dagens Ekoatzveysradio.se.